

GUIA DOCENT
(GRAU D'ARQUEOLOGIA)

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Història de la Mediterrània a l'Antiguitat
Codi	100389
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	2010 – 2011, 1r semestre
Horari	<i>Dt – Dj. 10 – 11.30</i>
Lloc on s'imparteix	Facultat
Llengües	Català

Professor/a de contacte

Nom professor/a

Departament

Universitat/Institució

Despatx

Telèfon (*)

e-mail

Horari d'atenció

2. Equip docent

Nom professor/a

Departament

Universitat/Institució

Despatx

Telèfon (*)

e-mail

Horari de tutories

(Afegeu tants camps com sigui necessari)
(*) camps optatius

3.- Prerequisits

Cap.

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

Aquesta assignatura analitzarà la Història dels principals processos socials i fets culturals de les civilitzacions de la Mediterrània durant l'Antiguitat. S'explicarà de quina manera es van generar i com van fer-se efectius els poders polítics des del seu origen al Proper Orient fins a l'origen del model de la ciutat-estat i el sorgiment dels imperis antics. També es tractarà de les maneres d'organitzar la producció i els intercanvis en aquest mateix període.

Objectius: en acabar el curs l'alumne ha de demostrar.

- 1- Haver assolit els continguts expressats en el temari i identificar qualsevol dels seus punts en el context que li correspon.
- 2- Ser capaç d'analitzar, processar i interpretar qualsevol mena de material addicional (textos, mapes, taules, gràfics) d'acord amb els continguts del temari i situar-lo en el marc corresponent.
- 3- Demostrar haver fet unes lectures mínimes exigides (llibres i/o capítols especialment indicats i/o articles recomanats).
- 4- Saber identificar i distingir els diversos procediments emprats pels grups de poder en la captura del treball dels dominats (treball esclau, relacions de dependència, impost estatal en les seves diverses modalitats, etc.) treballats en el temari.
- 5- Haver assolit un coneixement integral i global de la matèria mitjançant l'articulació i la relació existent entre els diferents punts en que es divideix el temari.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència CE3. Contextualitzar els processos històrics i avaluar críticament les fonts i els models teòrics, amb especial consideració al món antic.

Resultats d'aprenentatge CE3.3 Analitzar críticament la complexitat dels processos històrics.
CE5. Interpretar els desenvolupaments disciplinars recents i la vinculació de la teoria arqueològica amb les disciplines socials afins amb el seu desenvolupament històric i amb les tendències interdisciplinàries actuals.

Competència

Resultats d'aprenentatge CE5.2 Discernir la relació entre teoria i pràctica historiogràfica.
CE7. Aplicar tant els coneixements com la capacitat d'anàlisi en la resolució de problemes relatius al seu camp d'estudi.
CE7.1 Plantejar i solucionar problemes històrics.
CE14. Transmetre els resultats de la investigació arqueològica, comunicar conclusions de forma clara tant oralment com per escrit a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
CE14.1 Comunicar coneixements i el seu procés de gestació.

Competència Competències transversals: CT3. Dominar en el grau necessari els idiomes rellevants en la pràctica professional.
CT4. Reconèixer i posar en pràctica les següents habilitats pel treball en equip: compromís amb el mateix, hàbit de col·laboració, capacitat per incorporar-se a la resolució de problemes.
CT5. Debatre a partir del coneixement especialitzat adquirit en un context interdisciplinari.
CT7. Reflexionar sobre el treball propi i el de l'entorn amb la intenció de millorar-lo de manera continuada.

Resultats d'aprenentatge

Competència

6.- Continguts de l'assignatura

Temari fonamental

1a setmana (14 – 17 setembre): presentació del programa de l'assignatura i introducció general al context físic i humà del marc mediterrani.

2a – 3a setmana (21 setembre – 1 octubre): El Mediterrani oriental (1300 –

1000 a.C.)

4a – 5a setmana (5 octubre – 15 octubre): El Proper Orient i l'orientalització del Mediterrani (1000 – 600 a.C.)

6a - 7a – 8a setmana (19 octubre – 4 novembre): La globalització del Mediterrani: grecs, etruscs i púnics

9a – 10a – 11a (9 novembre – 26 novembre): Cap a un Mediterrani unit: el procés de sorgiment dels grans imperis (s. III a.C. – 31 a.C.)

12a – 13a (30 novembre – 10 desembre): *Mare Nostrum*: el mar dels romans

14a – 15a (14 desembre – 21 desembre): El Baix Imperi romà: la disgregació del Mediterrani?

7.- Metodologia docent i activitats formatives

- Assistència a classes teòriques dirigides pel professor.
- Assistència a sessions de seminaris i pràctiques dirigides pel professor.
- Visites a museus i jaciments.
- Lectura comprensiva de textos i interpretació de cartografies, gràfics, taules i documents arqueològics.
- Realització de ressenyes, treballs i comentaris analítics.
- Preparació i realització de presentacions orals.
- Estudi personal.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides

Classes teòriques	Classes magistrals amb suport TIC i debat en gran grup	20%	CE3, CE5
Presentació pública de treballs	Presentacions individuals i ronda de valoracions	5%	CE3, CE5, CE14, CT5, CT7
Seminaris	Introducció de la sessió, presentació del text, valoració i discussió crítica col·lectiva	5%	CE7, CE14, CT5, CT7
Estudi i discussió de fonts documentals i arqueològiques	Introducció de la sessió, presentació de la font, valoració i discussió crítica col·lectiva	5%	CE7, CT3, CT5, CT7

Supervisades

Tutories	Individuals o en grups reduïts	5%	CT7
Realització d'exercicis pautats d'aprenentatge	Individuals o en grups reduïts	5%	CE7, CT4

Autònomes

Cerca de documentació	Definició de paraules clau i estratègies de recerca i bases de dades bibliogràfiques	10%	CE7, CT3
Lectura de textos	Lectura comprensiva de textos	10%	CT3, CT7
Redacció de treball	Recensions, assajos bibliogràfics (individuals o en grup) a partir d'una guia per la seva realització	20%	CE7, CE14, CT3, CT4
Estudi	Realització d'esquemes, mapes conceptuals i resums	10%	CE3, CE5
Avaluació		5%	CE3, CE5, CT7

8.- Avaluació

40% Treball en grup a entregar a final de curs
 40% Pràctiques escrites i presentacions en relació amb les pràctiques d'aula (4 per alumne durant el curs a 10 % cada pràctica)
 20% 2 proves escrites vinculades als seminaris i a la sortida a realitzar a meitat i final de curs (10% cada pràctica)

Per poder aprovar l'assignatura s'han de presentar totes les activitats contemplades dins de

l'avaluació. Per poder fer mitja amb els percentatges establerts, s'haurà d'obtenir una nota mínima de 4 a totes les activitats.

En cas que no s'assoleixi el mínim establert, es pactarà amb cada alumne una o diverses activitats a realitzar durant la setmana de reavaluació.

ACTIVITATS D'AVAUACIÓ	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
Treball en grup	30%	CE6, CE6.3, CE7, CE7.2, CE7.3, CT2, CT4
Pràctiques d'aula (UAB i Museu)	40%	CE7, CE7.3, CE9.3, CT2, CT5
Seminaris/proves escrites	30%	CE6.3, CE7, CE7.3, CE9.3, CT5

9- Bibliografia i enllaços web

- AUBET, M.E., *Tiro y las colonias fenicias de Occidente* (3a ed. ampliada), Ed. Bellaterra, Barcelona 2009.
- DICKINSON, O., *El Egeo, de la Edad del Bronce a la Edad del Hierro*, Ed. Bellaterra, Barcelona 2010.
- GRACIA, F. / MUNILLA, G., *Protohistoria: pueblos y culturas en el Mediterráneo entre los siglos XIV y II a.C.*, Ed. Universitat de Barcelona, Barcelona 2004.
- GRIMAL, P., *La formación del Imperio romano*, Siglo XXI, Madrid 1990.
- GÓMEZ ESPELOSÍN, F.J., *Historia de Grecia Antigua*, Akal Textos, Madrid 1995.
- GRAS, M., *El Mediterráneo arcaico*, Alderabán, Madrid, 1999.
- HUMBERT, M., *Institutions politiques et sociales de l'Antiquité*, Précis Dalloz, París 1986.
- KARAGEORGHIS, V., *Chipre, encrucijada del Mediterráneo Oriental 1600-500 a.C.*, Ed. Bellaterra, Barcelona 2004.
- LOPEZ BARJA, P., *Historia de Roma*, Akal Textos, Madrid 2004.
- NICOLET, C., *Roma y la conquista del mundo mediterráneo, 264-27 a. de J.C.* (2 vols), Labor, Barcelona 1982.
- REDFORD, D.B., *Egypt, Canaan and Israel in Ancient Times*, Princeton University Press, Princeton 1992.
- ROLDÁN HERVÁS, J.M., *Citerior y Ulterior*, Istmo, Madrid 2001.
- PLÁCIDO, D., ALVAR, J., GONZÁLEZ WAGNER, C., *La formación de los estados en el*

Mediterráneo occidental, Síntesis, Madrid1991.

- POTER, D.S. (ed.). *A companion to the Roman Empire*, Blackwell, Oxford, 2006.
- OSBORNE, R. *La formación de Grecia, 1200 – 479 a.C.*, Crítica, Barcelona, 1998.

10.- Programació de l'assignatura

(la programació de la assignatura explicitarà les activitats formatives i els lliuraments, segons les taules següents. En aquest requadre el professor pot introduir un text explicatiu de la programació de l'assignatura o, si cal, fer referència a un document extern que haurà d'estar al campus virtual de l'assignatura)

ACTIVITATS D'APRENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE
23/09, 7/10, 21/10, 18/11, 2/12	Pràctiques d'aula	Facultat	Textos, documents gràfics, etc.	CE6, CE73, CE9, CE9.3, CT5
1/10, 15/10, 12/11, 26/11, 10/12	Pràctiques d'aula	Museu Arqueològic de Barcelona	Peces arqueològiques, textos, material bibliogràfic.	CE6, CE73, CE9, CE9.3, CT5
29/10	Sortida	Empúries	Material arqueològic divers.	CE7, CE7.2, CE7.3, CT5
4/11, 16/12	Seminaris	Facultat	Textos, documents gràfics.	CE6.3, CE7, CT5

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRENTATGE
21/01	Treball en grup	Facultat		CE6, CE6.3, CE7, CE7.2, CE7.3, CT2, CT4
12/11, 23/12	Prova escrita	Facultat		CE7, CE7.2, CE7.3

22/10, 18/12,	Pràctiques d'aula	Facultat		CE7, CE7.3, CE9.3, CT2
15/10, 10/12	Pràctiques d'aula	Museu Arqueològic de Barcelona		CE7, CE7.3, CE9.3, CT2